

γραντζούφης ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ. Οἰν. κ.ά.) Θηλ. γραντζούφα Πόντ. (Κερασ. Οἰν. κ.ά.)

Πιθαν. ἐκ συμφύρ. τοῦ οὐσ. γράντζιν καὶ τοῦ ἐπιθ. κατὰ τὸ σύνφησιν.

‘Ο ἐσχατόγηρος, γέρων ἡ γραῖα κατατεβλημένοι ἐκ τοῦ γήρατος, ἔχοντες τὴν μορφὴν πλήρη ρυτίδων ἔνθ’ ἀν.: Γέρος γραντζούφης, γραια γραντζούφα Κερασ. Κοτάδα γραντζούφης καὶ ἀρραβωνιάστερ ἔνα κοριτσίτσα! (κοτζά μου παλιόγερος καὶ ἡρραβωνίσθη ἔνα κοριτσάκι!) Οἰν. Συνών φούρος καὶ λαλο.

γραντζουφέω Πόντ. (Οἰν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γράντζινον φησι.

Γίνομαι ὑπέργηρος, πληροῦμαι ρυτίδων: ‘Εγραντζούφιαστεν καὶ πάει. ‘Εγραντζούφιαστεν καὶ στέκει καὶ τὰ ἐλβάνια ‘κ’ ἀφίνει (ἔγινεν ὑπέργηρος καὶ δὲν ἀφίνει τὰ στολίδια).

γραντί τό, Ἡράκλ. Θράκ. (Περίστασ.) Μεγίστ. Ναύστ. Ηελοπν. (Κουνουπ.) Στερελλ. (Ἀντίκυρ.) Σύμ. — D.C. Hesselung, Mots marit., 16 N. Κοτσοβίλ., ’Εξαρτ. πλοίων, 128 Λ. Παλάσκ., ’Ονοματολογ. ναυτικ., 23 Α. Σακελλ., ’Εγχειρ. ἀρμενιστ., 29 καὶ 564 — Λεξ. Περίδ. Βυζ. Πρω. Δημητρ. γραδί ’Ανάφ. ’Ερεικ. Εῦβ. (Κάρυστ.) Θήρ. ’Ιθάκ. Κεφαλλ. Κίμωλ. Κύθν. Μῆλ. Νάξ. (Φιλότ.) γραδί Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *gr a d i n*=τὸ σχοινίον τὸ δόποιον χρησιμοποιεῖται ὡς περίρραμμα διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ιστίων πλοίου, τὸ δπ. ἐκ τοῦ Γενουατ. *gr a t i* ἡ ἐκ τοῦ ἀμαρτ. Βενετ. *gr a d i n*. βλ. H. R. Kahane - A. Tietze, *The Lingua Franc.*, 255.

1) Τὸ εἰς τὰ ἄκρα τῶν ιστίων πλοίου ἡ ἀνεμομύλου ραπτόμενον σχοινίον πρὸς στερέωσιν αὐτῶν καὶ προφύλαξίν των ἀπὸ σχίσμων ὑπὸ βιαίου ἀνέμου ’Ανάφ. Εῦβ. (Κάρυστ.) Θράκ. (Περίστασ.) ’Ιθάκ. Κεφαλλ. Κίμωλ. Κύθν. Μεγίστ. Μῆλ. Νάξ. (Φιλότ.) Ναύστ. Ηελοπν. (Κουνουπ.) Στερελλ. (Ἀντίκυρ.) Σύμ. — D.C. Hesselung, ἔνθ’ ἀν. N. Κοτσοβίλ., ἔνθ’ ἀν. Λ. Παλάσκ., ἔνθ’ ἀν. Α. Σακελλ., ἔνθ’ ἀν. — Λεξ. Πρω. Δημητρ.: *Tà γραδίà τῷ bāyīw* τοῦ μύλου Φιλότ. ”Ἐκαμε ἔνα γραδί ἵσιο καὶ τεξαριστὸ Κεφαλλ. Κάνω τὸ γραντί τοῦ πανιοῦ Ναύστ. Κάνω βερῶνα τοῦ γραντιοῦ (βερῶνα=συστροφή) αὐτόθ. Φαώθηκε τὸ γραδί τοῦ παγιοῦ καὶ θέλει ἀλλαμα ’Ιθάκ. Αὐτοῦνος ἔποεπε νὰ σαλτάρῃ, νὰ σκαρφαλώσῃ σὰ δὸ γάττο ’πά’ σ τὴν τσίμα τοῦ κόδρα, νὰ πιαδάρῃ τὸ γραδί μὲ τὰ δόδια τον αὐτόθ. (τσίμα=κορυφή, κόδρα=παπαφίγκος, τὰ πιαδάρῃ=νὰ στερεώσῃ) αὐτόθ. 2) Τὸ περὶ τὸ δίκτυον σχοινίον, τὸ προφυλάττον τοῦτο ἀπὸ τοῦ σχισμάτος καὶ ἔχον εἰς τὸ ἄνω μέρος φελλούς εἰς δὲ τὸ κάτω βάρη ἐκ μολύβδου ’Ερεικ. ’Ηράκλ. — Λεξ. Περίδ. Βυζ. Πρω. Δημητρ. 3) Τὸ ράψιμον σχοινίον εἰς τὰ ἄκρα τῶν ιστίων πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτῶν Θήρ. Γίνεται κρυφὸ γραδί καὶ φανερὸ γραδί.

γραντιά ἡ, Θάσ. γραδιά κ.ά. Σύρ. (Ἐρμούπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γράντζιν καὶ τῆς παραγωγ. κατάλ. -ιά.

1) Παχὺν καὶ μακρὸν ἀκατέργαστον ξύλον χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν ναυπηγικὴν Σύρ. (Ἐρμούπ.) κ.ά. 2) Χονδρὸν ἐπίμηκες ξύλον ἐπὶ τοῦ δόποιον στηρίζεται τὸ πάτωμα ἡ ἡ στέγη οἰκιῶν Θάσ. κ.ά.

γραντιάζω Σαλαμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γράντζιν καὶ τῆς παραγωγ. κατάλ. -ιάζω. Γράντζινος καὶ λαλογῶ, τὸ δπ. βλ.

γραντίζω βλ. ὁ γράντζινος.

γράντισμα τό, ἐνιαχ. γράντζιμα ”Ηπ. (Δωδών.)

Ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ἀσφ. τοῦ ρ. γράντζινος =ξέω ἔρια.

”Η ζέσις ἔριων ἔνθ’ ἀν.: Συνών. γράντζιμος, ξάσιμος.

γραντολόγημα τό, Λεξ. ”Ηπίτ. Πρω. Δημητρ. γραντολόγημα Μῆλ. γραντολόγημα Ναύστ.

Ἐκ τοῦ ρ. γράντζινος.

”Η περὶ τὰ ιστία πλοίου ἡ ἀνεμομύλου ἡ περὶ τὸ δίκτυον ραφή σχοινίου πρὸς προφύλαξίν αὐτῶν ἀπὸ τὸ σχίσμα ἔνθ’ ἀν.: Σπάγγος γιὰ γραντολόγημα Ναύστ.

γραντολογῶ Ναύστ. — D.C. Hesselung, Mots marit.,

16 H.R. Kahane, Ital. Marinewörter im Neugr., 20 N. Κοτσοβίλ., ’Εξαρτ. πλοίων, 128 Α. Παλάσκ., ’Ονοματολόγ. ναυτικ., 13 Α. Σακελλ., ’Εγχειρ. ἀρμενιστ., 152 καὶ 564 — Λεξ. Πρω. Δημητρ. γραντολογῶ Μεγίστ. γραδολογῶ Θήρ. γραδολογίζω Θήρ. γραδολογίζω Θήρ. Μῆλ. γραδολογῶ Κεφαλλ. — H. R. Kahane, ἔνθ’ ἀν. γραδολογά ”Ιθάκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γράντζινος καὶ τῆς παραγωγ. κατάλ. -λογῶ.

Ράπτω σχοινίον εἰς τὰ ἄκρα τῶν ιστίων διὰ νὰ μὴ σχίζωνται ταῦτα ἐκ τῆς βιαίας πνοῆς τοῦ ἀνέμου, δημιουργῶ ὀπάς εἰς τὰ ιστία, ἀπὸ τὰς δόποιας νὰ διέρχωνται τὰ προσδένοντα ταῦτα σχοινία ἔνθ’ ἀν.: Οἱ βελέροηδες γραδολογάνε (βελέροηδες=οἱ ράπται ιστίων) Κεφαλλ. Νὰ κι δυλωνᾶς ποὺ γραδολογάει τὰ δικά του παγιὰ αὐτόθ. Σήμερ’ ἀγόρασα σκοινὶ γιὰ νὰ γραδολογῶ τὸ πανὶ τῆς βάρκας μου Μῆλ. Συνών. γράντζινος.

γραντὸς ἐπίθ. ἐνιαχ. γραδός Κέρκ. (Κασσιόπ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ἀσφ. τοῦ ρ. γράντζινος =ξέω ἔρια.

”Επὶ ἔριων, ὁ ἔξασμένος ἔνθ’ ἀν.: Τὸ χονμε γραδὸ τὸ μαλλί Κέρκ. (Κασσιόπ.) Συνών. ξανθός, ξασμένος.

γραντούνα ἡ, ἐνιαχ. γραδούνα Ζάκ. (Μαχαιρᾶδ. κ.ά.)

”Εκ τῆς Γαλλ. ὀνομασίας *Jasmin d u Grand Duc de Toscanē*.

Τὸ φυτὸν ”Ιασμός ὁ ἀραβικὸς (*Jasminum sabac*) τῆς οἰκογενείας τῶν ”Ελαιιδῶν (*Oleaceae*) ἔνθ’ ἀν.: Συνών. μπονγαρίνη, φανταρίνη, φανταρίνη, φανταρίνη.

γραντσέονλα ἡ, ’Ερεικ. Κέρκ. ’Οθων. γραντζέονλα ’Αντίπαξ. ”Ηπ. (Πάργ.) Παξ. γραντζέβονλα ”Ηπ. (Πάργ.) γραντζέβονλα ”Ηπ. (Πάργ.) γραντζέονλας δ., Πάρ. (Νάουσ.) γρετσέονλας ”Ιθάκ. γραντζέλος ”Ηπ. (Πάργ.)

Ἐκ τοῦ Ιταλ. *gr a n c e o l a*=θαλάσσιος ἀστακός.

Εἰδος θαλασσίου καρκίνου μεγαλυτέρου τοῦ συνήθους μὲ μακροτέρους καὶ λεπτοτέρους πόδας καὶ ἀκάνθας ἐπὶ τοῦ κελύφους, διαιτώμενος εἰς βραχώδη σημεῖα τοῦ θαλασσίου βυθοῦ ἔνθ’ ἀν.: ”*Odas* ἀσκώνομε τὰ δίχτυα, βγαίνει μαζὶ μὲ τὰ φάρια καὶ καμμιὰ γραντσέονλα ’Οθων. Τσὶ γραντσέονλες τσὶ τρῶμε φητὲς ἡ τηγανιστὲς αὐτόθ. β) *Ka βοντομάνια*, τὸ δπ. βλ. Κέρκ.

γραντσεούλι τό, ’Ερεικ.

”Τποκορ. τοῦ οὐσ. γράντζινος.

Μικρὰ γράντζινα ουλαί, τὸ δπ. βλ.: ’Ο Κωσταντῆς ἀνέβαινε μὲ τὰ τέσσερα ’ς τὸ ξεγκρέμονλο σὰ γραντσεούλι (ξεγκρέμονλο =τὸ χεῖλος τοῦ γκρεμοῦ).

